

UKOME, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Genel Sekreter Sn. Dr. Hayri BARAÇLI Başkanlığında 28.03.2017 gün ve saat 15:00'da gündemindeki konuları görüşmek üzere toplandı.

- İlgi: a) 02.03.2017 tarih ve 2017/2-6 sayılı UKOME Kararı (Öğrenci ve Personel Servis Yönergesi Revizesi).
b) Toplu Ulaşım Hizmetler Müdürlüğü'nün 27.03.2017 tarihli ve 869 sayılı yazısı ile ekli raporu.

TEKLİF: Servis Taşımacılığı Düzenlenmesi Teklifleri.

TOPLU ULAŞIM HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ RAPORU:

İlgi (b) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü yazısı ekli raporunda;

İlgi (a) UKOME Kararıyla Öğrenci ve Personel Servis Taşımacılığı Yönergesinin kapsamı, tanımları, genel esasları, uygulama usul ve esasları, öğrenci ve personel taşımacılığına ilişkin özel esaslar ve ilgili izin belgelerinin düzenlenmesi gibi hususlar karar altına alınarak yürürlüğe girmiştir. Bu çerçevede standartlara bağlı olarak yeterlilikleri sağlayan taşımacılara Servis Taşımacılığı Yetki Belgesi, Servis Taşımacılığı Kartı, Güzergâh Kullanım İzin Belgesi ve Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi verilerek servis sistemi uygulaması başlanmıştır.

Müdürlüğümüze gelen çok sayıdaki talep ve dilekçelerle; ilgi (a) UKOME Kararında yer alan Öğrenci ve Personel Servis Taşımacılığı Yönergesinin tüm servis taşımacılığını kapsayacak şekilde genişletilmesi, mevcut ve geçmiş taşımacının belirlendiği kapsamın yeniden revize edilerek düzenleme yapılması ve ayrıca bu taşımacılıkta kullanılan taşıtların ayırt edici özellikteki plaka kullanımının sağlanması için İstanbul il sınırları içerisinde halihazırda servis taşımacılığı yapan taşımacıların belirlenerek sınırlandırılması (tahdit uygulanması), sınırlandırma kapsamına alınan taşımacıların taşıtlarının belirli bir plaka harf grubunda toplanması hususları talep edilmektedir.

Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü Değerlendirmesi:

5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanununun Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumluluklarını belirleyen 7.maddesinin (f) bendinde "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü *servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını*, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek" hükmü yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin yetkileri ve imtiyazlarını belirleyen 15. maddesinin (f) bendinde "*Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek*" hükmü, yine aynı maddede "*...toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67 nci maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir*" hükmü, 67.maddesinde "*...toplu ulaşım ve taşıma hizmetleri;...süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir.*" hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu hükümler gereği servis taşımacılığı yapma imtiyazı tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale yaparak yerine getirebilirler. Konuyla alakalı mevzuata uygun olarak Sayıştay Başkanlığı Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Sayıştay Denetim Raporu 3 numaralı Bulgu'da; *5393 Sayılı Belediye Kanunu ile belediyeye verilen taşımacının belirlenmesi (tahdit) hakkının Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde kaç yıllığına olacağı gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir* şeklinde karar vermiştir.

Sınırlandırma talepleriyle alakalı *İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 10.10.2013 gün ve 2013/1512 sayılı Kararında Anayasanın 48. Maddesinde yer alan "Herkesin dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahip olduğu özel teşebbüsler kurması serbesttir."* hükmüne aykırı olacağı nedeniyle servis araçlarına sınırlama (tahdit) getirilmesi talebini hukuka uygun bulunmamıştır. Yine aynı şekilde bu talepler 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4 üncü maddesinde ifade edilen rekabeti sınırlayıcı durumlar arasında, hizmet piyasalarının bölüşülmesi, hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi kapsamında bulunmakta ve bu kanunla yasaklanmaktadır.

Ayrıca; 1370/2007 sayılı Karayolları ve Demiryolları Yolcu Taşımacılık Hizmetleri Hakkındaki Avrupa Birliği Yönetmeliği kapsamında; Ulaşım, kamu hizmeti yükümlülüğü, belli bir para karşılığında belirlenen bir dönem için belli bir kamu ulaşım hizmetinin işletiminin idari kurum ya da diğer makamlar tarafından bir şirkete veya kişilere ihale edilmesi 'Kamu hizmet yükümlülüğü', işletmecinin kendi ticari çıkarlarını gözetirken, bedelsiz sunamayacağı ya da aynı kalite ve koşulları sağlayamayacağı kamu yolcu taşımacılığı hizmetlerinde yetkili makamın kamu yararını güvence altına almak amacıyla belirlediği koşullardır.

Söz konusu yönetmelik kapsamında Kamu hizmet sözleşmelerinin süresi sınırlıdır ve **otobüsle (otobüs tanımı servis taşıtları dâhil 2018 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile belirlenmiştir.) yapılan hizmetler için 10 (on) yılı; demiryolu ya da diğer raylı ulaşım araçlarıyla yolcu taşımacılığı hizmetleri için 15 (on beş) yılı** geçemeyecektir.

Dünyadaki diğer metropol kentlerde olduğu gibi İstanbul'da da, kent nüfusundaki artışa ve şehir içindeki artan hareketliliğe bağlı olarak gelişen erişim-ulaşım ihtiyacı, yolculuk taleplerinin toplu taşıma sistemlerine yönlendirilmesiyle karşılanabilmekte, toplu taşıma sistemlerindeki teknolojik gelişmeler ise sistemin bütüncül, entegre ve sürdürülebilir olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede; İstanbul özelindeki "Servis Taşımacılığının" da, sürdürülebilir toplu taşıma sistemine entegre, ara ve özel ulaşım türü kimliğiyle tanımlanması gerekmektedir.

Sürdürülebilir, denetlenebilir ve insan odaklı toplu taşıma sistemi kurulması amacıyla yola çıkan İstanbul Büyükşehir Belediyesi, yaptığı raylı sistem yatırımları ve entegre ulaşım sistemleri ile trafığe olumsuz etkileri olan servis taşımacılığına bağımlılığı azaltmaktayken, hazırladığı yönergelerle de kaliteli, standart ve kriterleri belli olan servis taşımacılık sistemini oluşturmayı amaçlamaktadır.

Servis taşımacılığı da dâhil toplu taşımada en öncelikli amaç halkın toplu taşıma ihtiyacına uygun kaliteli, konforlu, güvenli ve sürdürülebilir bir hizmetin verilmesidir. Bu nedenle, toplu taşıma ihtiyacının karşılanması (salt kamusal toplu taşıma hizmeti olan servis taşımacılığı hizmetinin yerine getirilmesi) için, Büyükşehirlerde Büyükşehir Belediyesine asli bir görev ve münhasır bir yetki verilmiştir.

Bu yetki kapsamında; servis taşımacılığındaki sınırlama uygulaması piyasalardaki rekabeti bozup fiyatın talebin çok üstünde belirlenmesine neden olduğundan salt kamusal toplu taşıma hizmeti olan servis taşımacılığında faydalanmak isteyenlerin servis hizmetini daha maliyetli almasına neden olacaktır. Ayrıca kamu imtiyazının belli bir zümreye süresiz ve ihalesiz müktesep hak oluşturacak şekilde verilmesinin oluşturacağı sosyal ve hukuki sakıncalar göz önünde bulundurularak anayasal adalet kavramı, piyasaların etkin bölüşümü ve arz talebin kontrolü (4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun) çerçevesinde müktesep hak oluşturmayacak şekilde düzenlemenin yapılması için konunun UKOME gündeminde değerlendirilmesi hususunu olurlarınıza arz ederim.

UKOME'NİN KARARI Servis taşımacılığı ile ilgili talepler değerlendirildiğinde;

- Öğrenci ve Personel Servis Taşımacılığı kapsamında, Servis Taşımacılığı Yetki Belgesine bağlı olarak Servis Taşımacılığı Kartı düzenlenmiş taşıtlar için taşımacıların talep etmeleri halinde, Emniyet Müdürlüğü tarafından ilgili yönergedeki belgelendirme şart ve sürelerine uygun olmak koşuluyla, yukarıda Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü Raporu'nda yer alan hukuki sebeplerle tahdit getirmeyen ve müktesep hak oluşturmayan (dolayısıyla maddi bir değer içermeyen) özellikte seri plaka kullandırılmasına,
- Ayrıca; Öğrenci ve Personel Servis Taşımacılığı Yönergesinde yer almayan tek tip sözleşme ve benzeri tüm taleplerin, ilgi (a) UKOME kararı ile belirlenen Alt Komisyon tarafından incelenerek, hazırlanacak raporun UKOME gündeminde değerlendirilmesine,

karar verilmiştir.

Başkan
Dr. Hayri BARAÇLI
Genel Sekreter
... / ... / 2017

Üye
Muzaffer HACIMUSTAFAOĞLU
Genel Sekreter Yrd.

Üye
Yunus Emre AYOZEN
Ulaşım Daire Başkanı

Üye
Bülent AY
İst. Emn. Mtd. Tem.

Üye
Şevket AKTAY
Milli Savunma Bakanlığı
1. Ordu Kom. Tem.
(Katılmadı)

Üye
Ali Naci BİNİCİ
İl Jan. Kom. Tem.

Üye
AKI ÇERAN
Sahil Gv. Kom. Tem.

Üye
Hüseyin YAĞCIOĞLU
1.Hukuk Müşaviri Tem.

Üye
Necmettin ACAR
Fen İşl. Dni. Bşk. Tem.

Üye
Hikmet VURAL
Ulş. Dnz. Hbr. Bakanlığı
Karayolları 1. Bölge Mtd. Tem.

Üye
Muhammet ERDOĞAN
Ulş. Dnz. Hbr. Bakanlığı
İst. Liman Bşk. Lığı Tem.

Üye
Kenan FİDAN
Ulş. Dnz. Hbr. Bakanlığı
DHMİ Gen. Mtd. Tem.

Üye
Mehmet ÖNLÜKAR
Ulş. Dnz. Hbr. Bakanlığı
TCDD 1.Bölge. Mtd. Tem.

Üye
Haki SALPIN
Ulş. Dnz. Hbr. Bakanlığı
Karayolu Düzenleme
Gen.Mtd.Tem.

Üye
M. Levent ACET
Ulş. Dnz. Hbr. Bakanlığı
Alt. Yapı Gen. Mtd. Tem.

Üye
İnsan EROĞLU
İETT Gen. Mtd. Tem.

Üye
Hamit ERDOĞAN
İst. Şehir Hatları Tur. A.Ş. Tem.

Üye
Ali FIRAT
Metro İstanbul A.Ş. Gn. Mtd. Tem.

Üye
Mükremin KARA
Ulaşım Koord. Md.

Üye
Musa YAZICI
Top. Ulş. Hiz. Md.

Üye
Halit YILMAZ
Türkiye Şoförler ve Otomobilciler
Federasyonu Tem.

Üye
Adalar Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye
Arnavutköy Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye
M. Serdar SERBELİ
Ataşehir Belediyesi Tem.

Üye

Avcılar Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Yakup DALKILIÇ
Bahçelievler Belediyesi Tem.

Üye

İdris BOZTEPE
Beykoz Belediyesi Tem.

Üye

Göksal BULUT
Çekmeköy Belediyesi Tem.

Üye

Fatih Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Hüseyin AYRILMAK
Kâğıthane Belediyesi Tem.

Üye

Fatih Tejal YILMAZ
Pendik Belediyesi Tem.

Üye

Murat ŞAHİN
Sultangazi Belediyesi Tem.

Üye

İsmail ÇOLAK
Tuzla Belediyesi Tem.

Üye

Engin ÜNAL
Bakırköy Belediyesi Tem.

Üye

Ahmet KUMBASAR
Bayrampaşa Belediyesi Tem.

Üye

Kurthan GENÇEL
Beyoğlu Belediyesi Tem.

Üye

Mehmet KIRMAZ
Esenler Belediyesi Tem.

Üye

Yaşar KOPUZ
Gaziosmanpaşa Belediyesi Tem.

Üye

Ayhan TAŞ
Kartal Belediyesi Tem.

Üye

Sancaktepe Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Bahadır KAPISIZ
Silivri Belediyesi Tem.

Üye

Ümraniye Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Başakşehir Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Mehmet YILMAZ
Beşiktaş Belediyesi Tem.

Üye

Ahmet BAYRAKTAR
Büyükçekmece Belediyesi Tem.

Üye

Esenyurt Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Mustafa ÇAPOĞLU
Güngören Belediyesi Tem.

Üye

Tekin AVCI
Küçükçekmece Belediyesi Tem.

Üye

Sarıyer Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Şile Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Ali Emre ÇIRALICAM
Üsküdar Belediyesi Tem.

Üye

Camii ŞAHİN
Bağcılar Belediyesi Tem.

Üye

Basak ÖZGİR
Beylikdüzü Belediyesi Tem.

Üye

Çatalca Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Eyüp Belediyesi Tem.
(Katılmadı)

Üye

Can Ö. AKSU
Kadıköy Belediyesi Tem.

Üye

Erbil UZUNOĞLU
Maltepe Belediyesi Tem.

Üye

Aydin AKAR
Sultanbeyli Belediyesi Tem.

Üye

Murat DÜNDAR
Şişli Belediyesi Tem.

Üye

Zeytinburnu Belediyesi Tem.
(Katılmadı)